

**Stanowisko zimoziołu północnego *Linnaea borealis* w województwie
bydgoskim**

Zimozioł północny *Linnaea borealis* należy do roślin rzadkich. Spotykamy go obecnie w odosobnionych stanowiskach. Jest reliktem postglacjalnym, krzewinką o pełzających łodygach, wznoszących się do wysokości 15 cm. Liście są zimzielone, brzegiem karbowane. Kwiaty są wonne, duże, o koronach białych lub różowych. Zimozioł kwitnie w lipcu lub sierpniu. Występuje głównie w lasach iglastych.

Zimozioł spotkałem w leśnictwie Balczewo, nadleśnictwo Gołąbki, pow. Żnin, woj. Bydgoszcz. Występuje on tutaj na powierzchni około 50 m², w rzadkim mszystym lesie sosnowym, w pobliżu szkółki leśnej. W podszyciu lasu występuje jałowiec pospolity *Juniperus communis*.

Janusz K a z m i e r s k i

Nowe stanowisko *Linnaea borealis* w Polsce środkowej

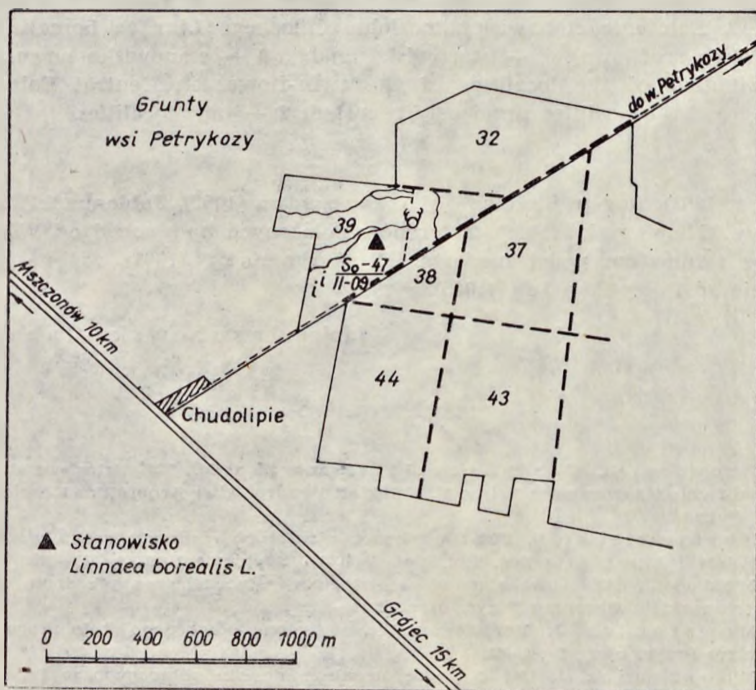
Zimozioł północny *Linnaea borealis* L. jest gatunkiem borealnym, występującym głównie w strefie tundry i mszystych lasów iglastych północnej Europy, Azji i Ameryki. Ma charakter reliktu glacialnego, który osiąga w naszym kraju południową granicę swojego areалу (Hryniewicz 1932, Pawłowska 1959). Granica ta przebiega mniej więcej wzdłuż południowego krańca zasięgu zlodowacenia bałtyckiego (Browicz, Gostyńska-Jakuszczyńska 1966). Nawet na terenach północnej Polski — objętych zasięgiem — zimozioł nie jest rośliną często spotykaną. Na południe od granicy zasięgu stanowiska tego gatunku są coraz rzadsze.

W czasie prowadzenia badań fitosocjologicznych w lasach Wysoczyzny Rawskiej znalazłam w sierpniu 1972 roku nowe stanowisko *Linnaea borealis* w uroczysku Petrykozy (nadleśnictwo Grójec). Uroczysko to położone jest w niewielkiej odległości (około 1 km) od szosy Mszczonów-Grójec. Dokładną lokalizację stanowiska zimoziołu północnego, który tworzy zwarty kobierzec na powierzchni około 60 m², przedstawia załączona mapka (ryc. 1). Rosnący tu drzewostan sosnowy w wieku 47 lat wykazuje zwarcie około 80%, krzewy występują nielicznie, runo pokrywa około 60%, warstwa mszysta jest dość dobrze rozwinięta i zajmuje około 35%. Tworzą ją głównie: rokitnik *Entodon Schreberi*, gajnik *Hylacomium splendens* oraz płonnik *Polytrichum juniperinum*.

Gatunkami towarzyszącymi *Linnaea borealis* i najliczniej występującymi są: kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, żarnowiec miotłasty *Sarothamnus scoparius*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata* inne.

Opisane stanowisko — ze względu na bliskie sąsiedztwo leśnej drogi, z której korzysta miejscowa ludność — jest narażone na wydeptywanie. W związku z tym wskazane byłoby, aby leśnicy zwrócili uwagę na to miejsce i odpowiednio je zabezpieczyli. Każde bowiem nowe znalezisko tego rzadkiego gatunku jest cenne dla nauki i powinno być we właściwy sposób chronione.

Położenie nowego miejsca występowania zimoziółu w stosunku do najbliższych, znanych już stanowisk przedstawia mapka na ryc. 2. Są to: uroczysko Trzcianka, leśnictwo Lipce Reymontowskie (M o w s z o-

Ryc. 1. Lokalizacja stanowiska *Linnaea borealis* L. w uroczysku Petrykozy ndl. Grójec, woj. warszawskie. — The locality of the twin-flower in the primeval forest range of Petrykozy, Grójec forest inspectorate, province of Warszawa

Ryc. 2. Położenie stanowisk zimoziołu północnego *Linnaea borealis* L. w Polsce środkowej. 1 — stanowiska znane; 2 — stanowisko nowe. — Distribution of the localities of the twin-flower in Central Poland. 1 — localities previously reported; 2 — new localities

wicz 1963), Rogów-Strzelna (Mowszowicz 1962), Jabłonna k/Warszawy (Słosarski 1883). Z terenów położonych na wschód od Wisły, nowe stanowisko podał niedawno Sokołowski (1961), zaś na południe od Pilicy Madej (1965).

Janina Jakubowska-Gabara

PISMIENICTWO

Browicz K., Gostyńska-Jakuszewska M., 1966 Atlas rozmieszczenia drzew i krzewów w Polsce Z. 5 Zakład Dendrologii i Arboretum Kórnickie PAN Poznań.

Hryniewiecki B. 1932 O zastępach niektórych rzadszych roślin w florze Polski i Litwy. Acta Soc. Bot. Pol. Vol. IX Supplementum, s. 317—346.

Madej J. 1965 Nowe stanowisko zimoziołu północnego na przedpoju Gór Świętokrzyskich. Chronimy Przyr. ojcz., 2 :46—47.

Mowszowicz J. 1962 Stanowisko zimoziołu północnego koło Rogowa. Chronimy Przyr. ojcz., 2 :40—43.

Mowszowicz J. 1963 O występowaniu zimoziołu północnego w Lipcach Reymontowskich w powiecie skierniewickim. Chronimy Przyr. ojcz. 1 :41—43.

Pawłowska St. 1959 Elementy flory polskiej. Rozdział w pracy „Szata roślinna Polski” t. I s. 132—225. Oprac. zbior. pod red. Wł. Szafera, PWN, Warszawa.

Sokołowski A. 1961 Nowe stanowisko zimoziołu północnego na Płaskowyżu Łukowsko-Stedleckim. Chronimy Przyr. ojcz. 2 :44—45.